

Reservoirernes temperatur

Niels Balling

Med bidrag fra

Sven Fuchs
Søren Erbs Poulsen
Thue Bording
Søren Bom Nielsen
GEUS

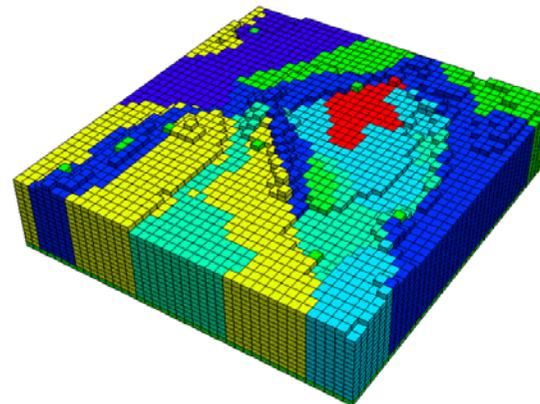

Information om undergrundens temperatur

- Målinger i borehuller

- Indirekte fra
- computer-modeller

Temperatur-logging i Sønderborg

Eget udstyr i
Institutbil

Præcision
0.01 °C

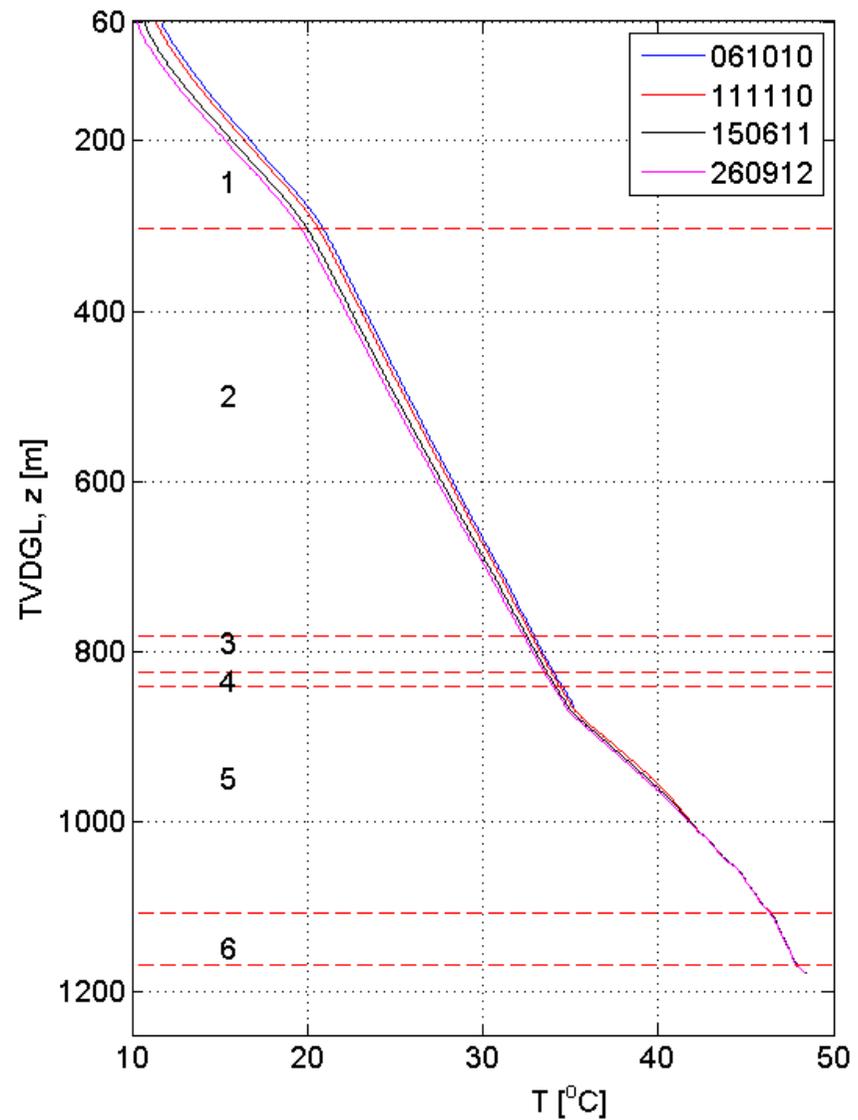
Sønderborg

Sønderborg 1/1A
Oktober 2010- september 2012

Gassum reservoir: 46,2 - 47,7 °C
(1103 - 1159 m)

Gns. gradient: 34 °C/km
til Gassum

28 °C/km
til 2402 m; 76 °C

Målte temperaturer

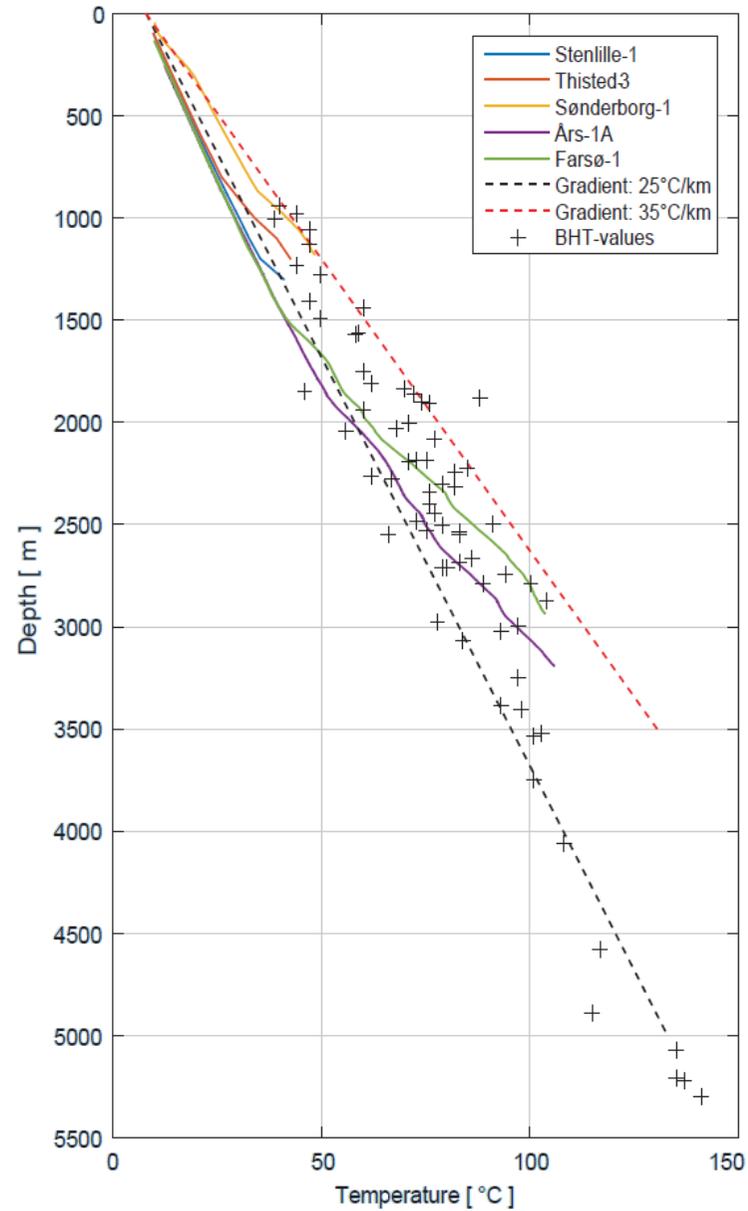
Alle data

- Nøjagtige temperatur logs
- Korrigeret BHT

Gns. temperatur-gradienter

Dybde > 1000 m

20 - 35 °C/km

Temperaturmodellering

Flere regionale modeller
siden de første
tilbage fra omkring 1980

Ny 3D model
fra DSF-støttet projekt

Termisk modellering

Varmeligningen

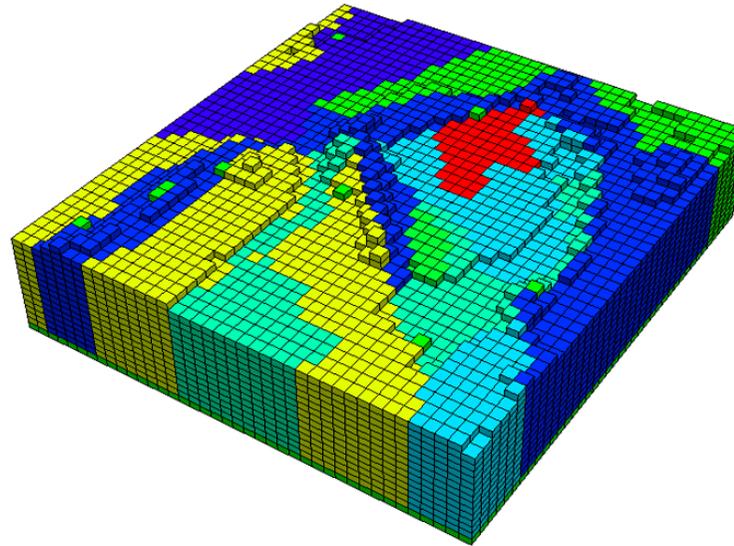
$$\frac{\partial}{\partial x} \left(k \frac{\partial T}{\partial x} \right) + \frac{\partial}{\partial y} \left(k \frac{\partial T}{\partial y} \right) + \frac{\partial}{\partial z} \left(k \frac{\partial T}{\partial z} \right) - \rho c \frac{\partial T}{\partial t} = -A$$

Temperaturen findes som numerisk løsning af varmeligningen i 3D

Der kræves kendskab til

- varmemestrøm,
- varmeledningsevne og
- varmeproduktion

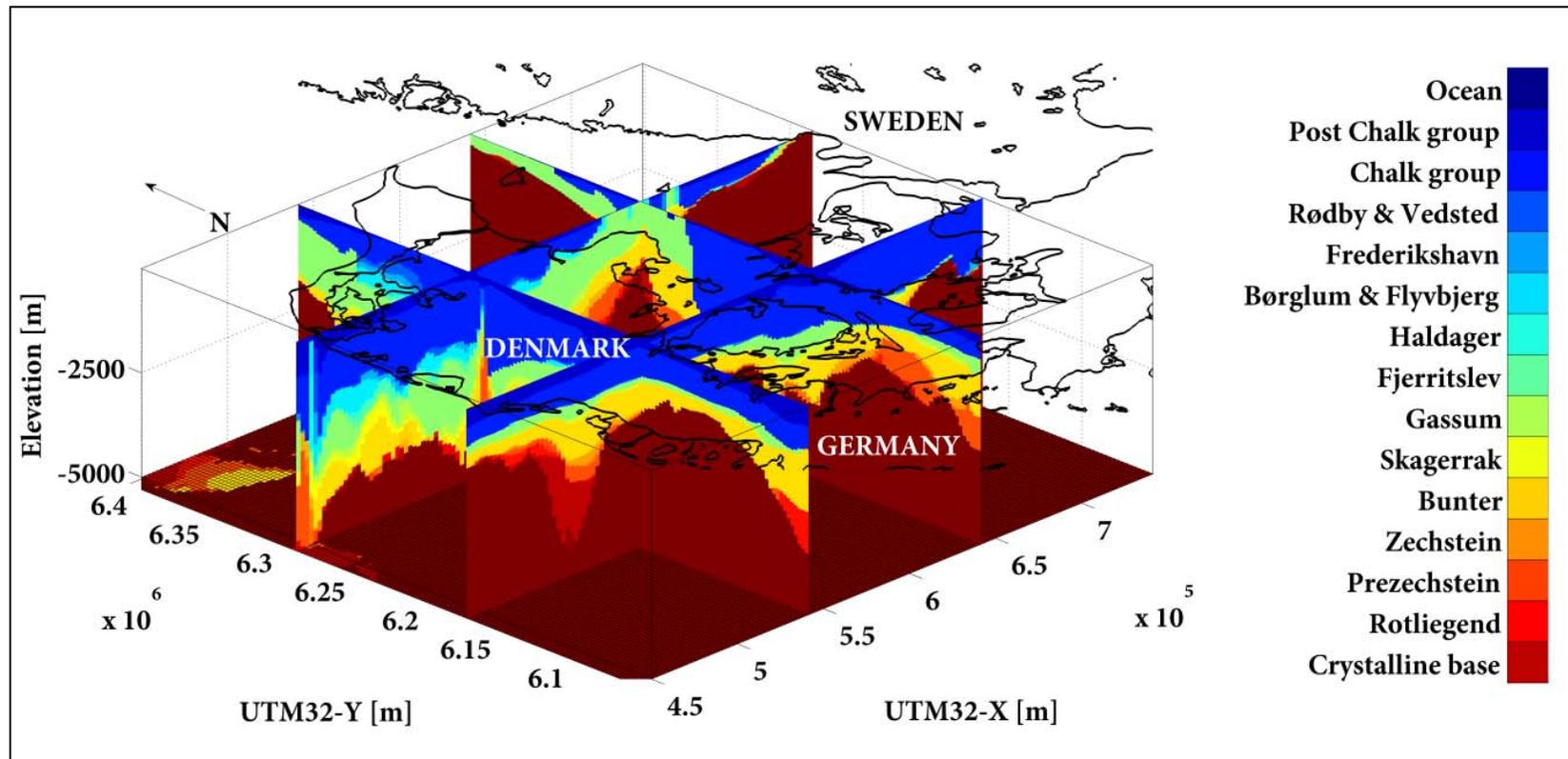
$$T(x, y, z = 0) = T_s(x, y, t)$$

$$k \frac{\partial T}{\partial z} (x, y, z = L) = Q_b(x, y)$$

Geologiske data fra GEUS

Boringer og seismik

Eksempler

Konstant dybde

2000 m

3000 m

Geotermisk reservoir

Gassum

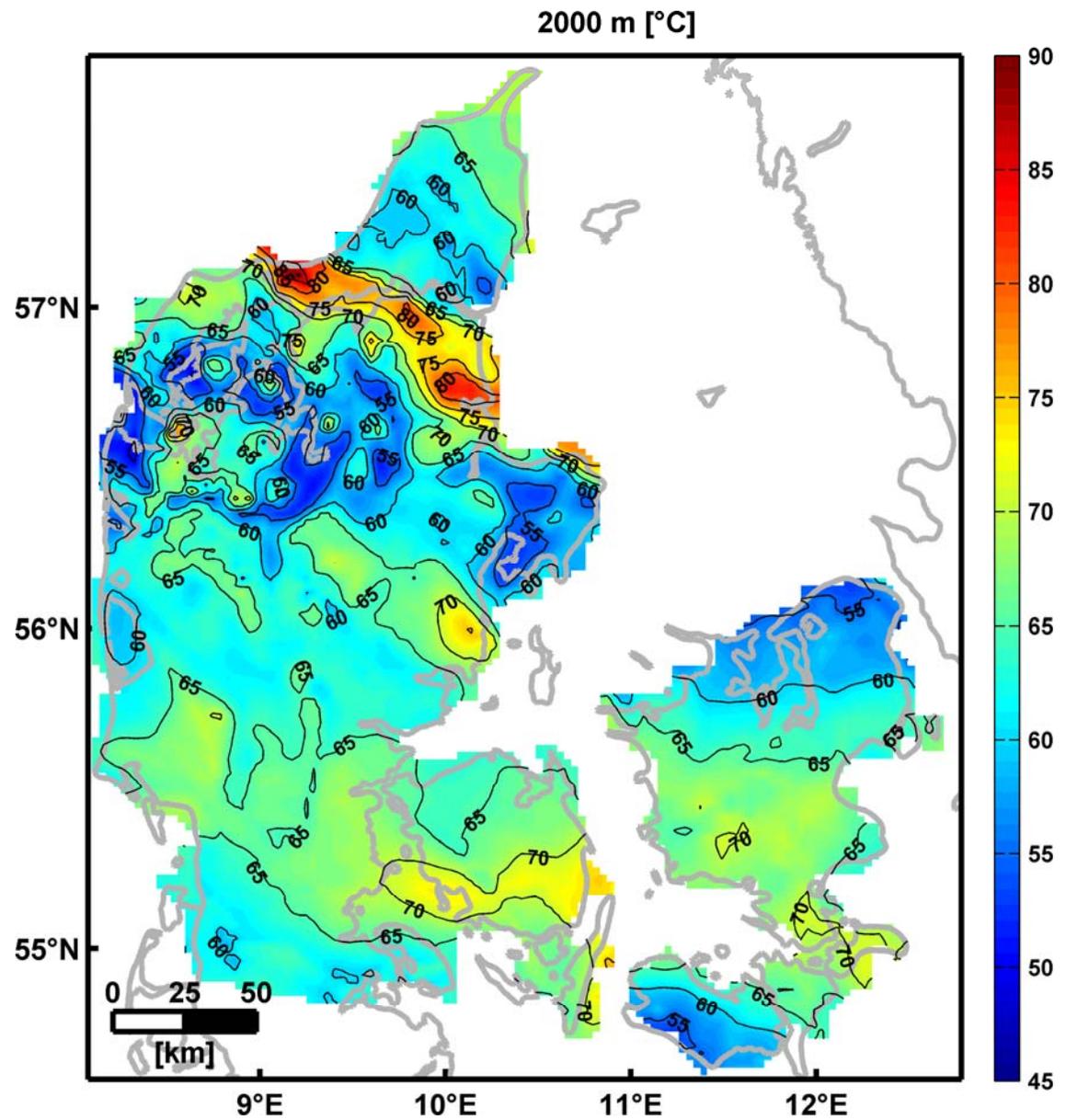
Temperatur-dybde profiler

Dybde 2000 m

Typisk: 60 - 65 °C

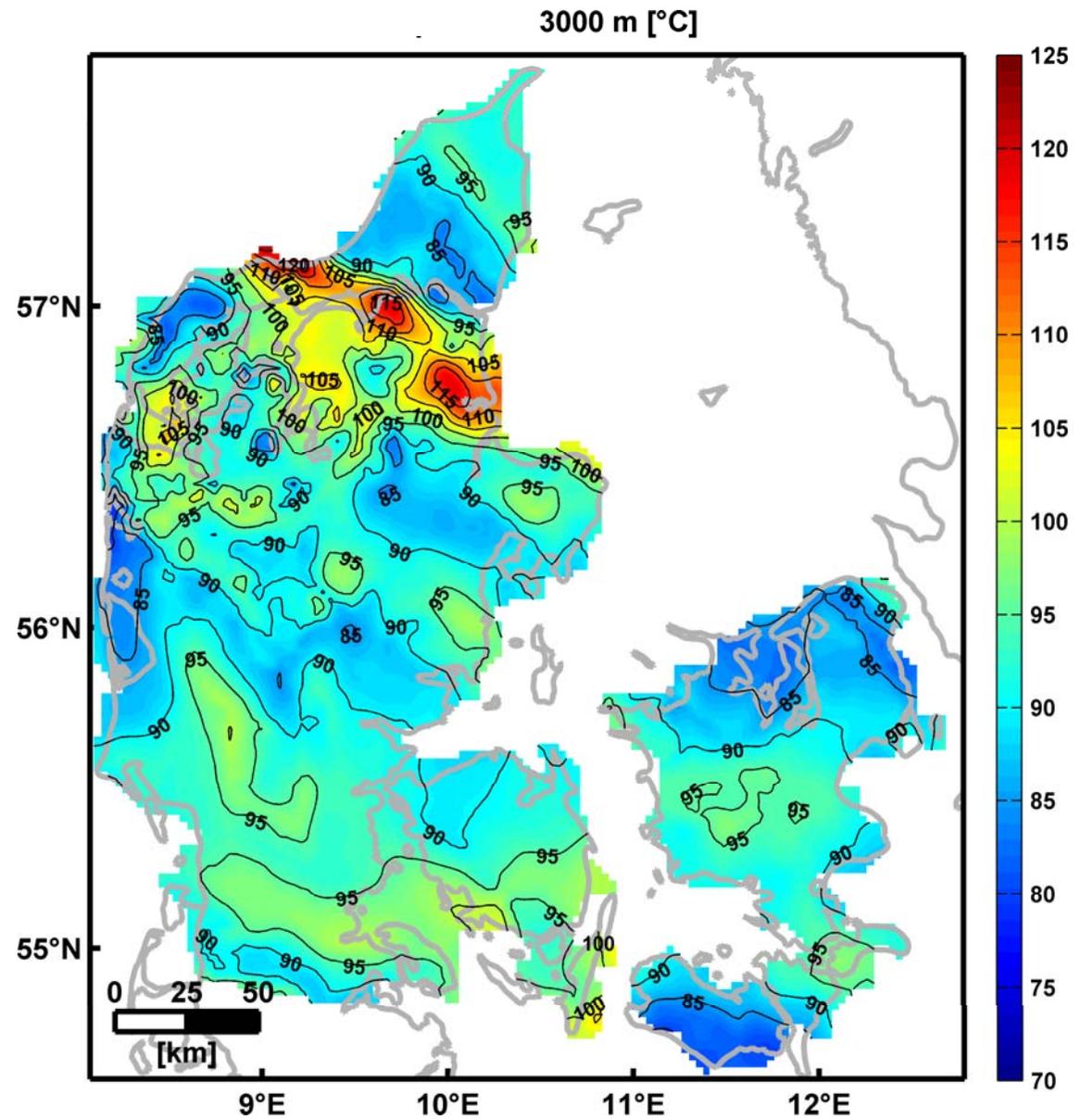
Interval: 55 - 85 °C

Dybde 3000 m

Typisk: 90-95 °C

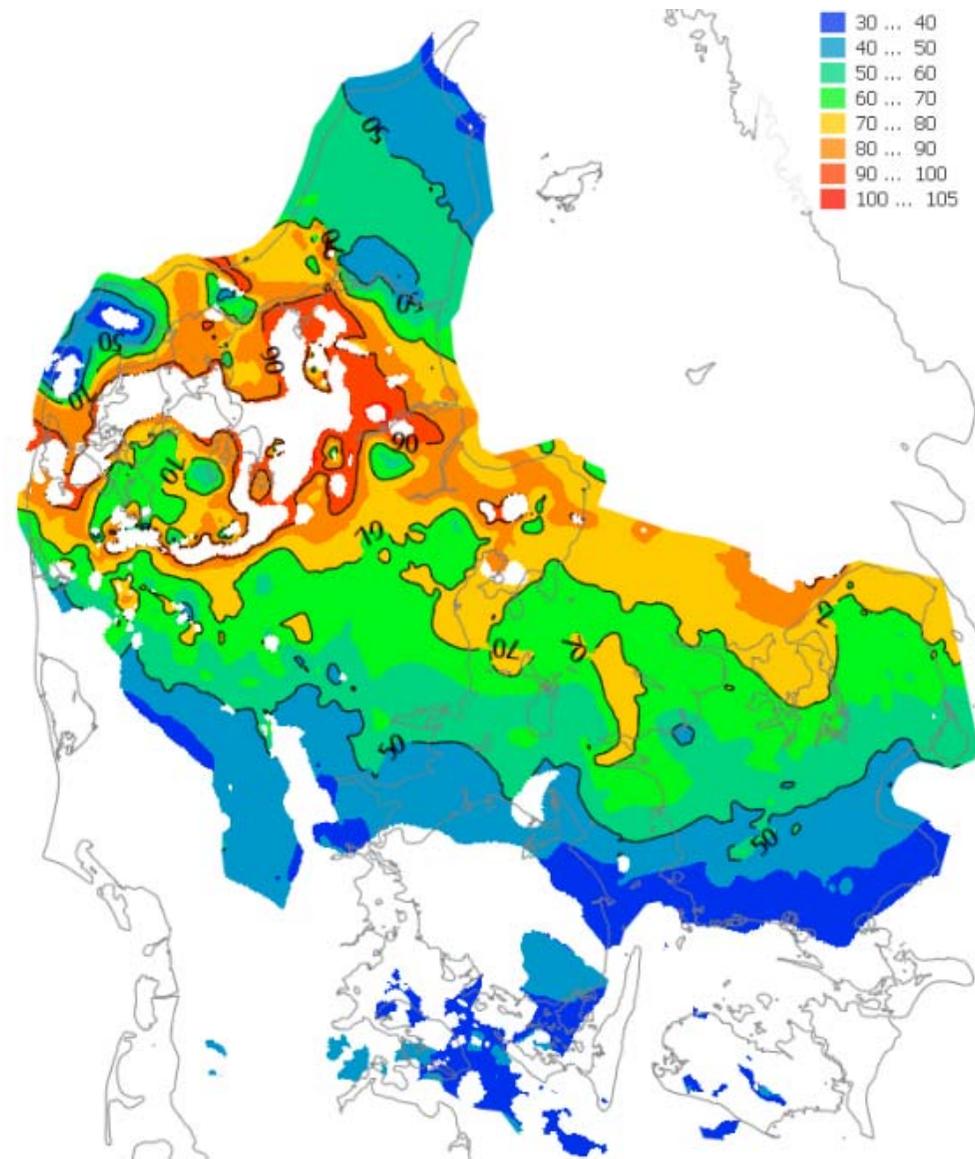
Interval: 85 – 120 °C

Gassum reservoir

Dybde 800- 3000 m
Min. tykkelse 30 m

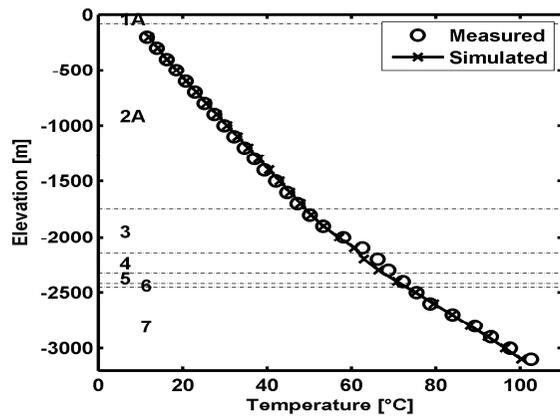
Interval: 30 -100 °C
Store områder med
50 – 80 °C

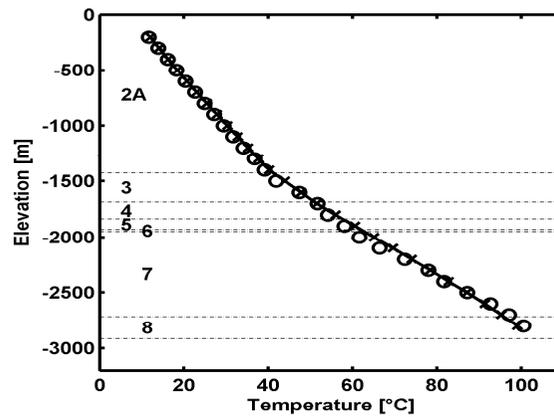
Målt og modelleret temperatur

Dybe borer

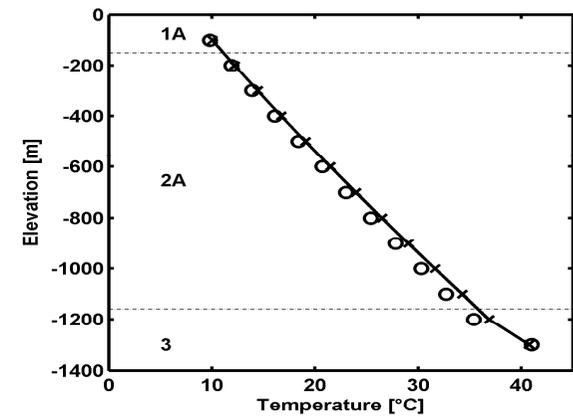
Års-1

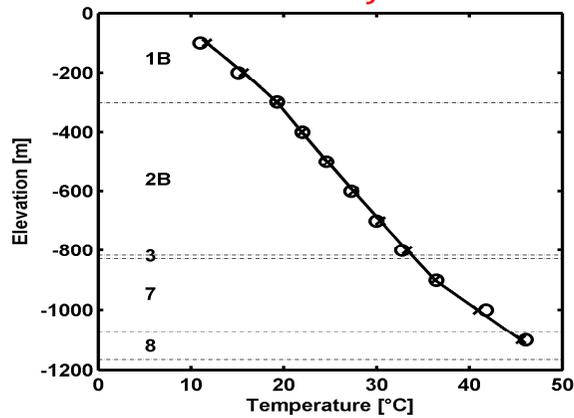
Farsø-1

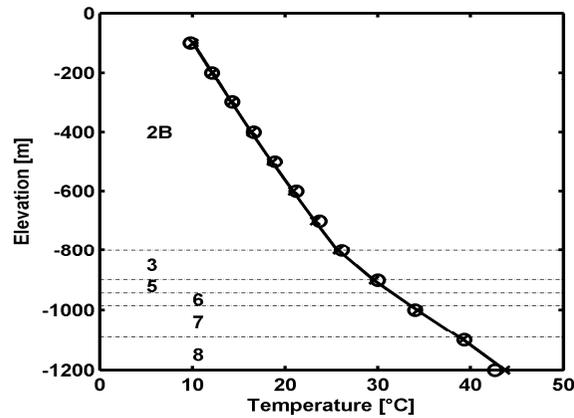
Stenlille-1

Sønderborg-1

Thisted-3

Forskelle: 1 – 3 °C

Modellering af temperaturudvikling ved udnyttelse

Fald i temperatur i produktionsboring

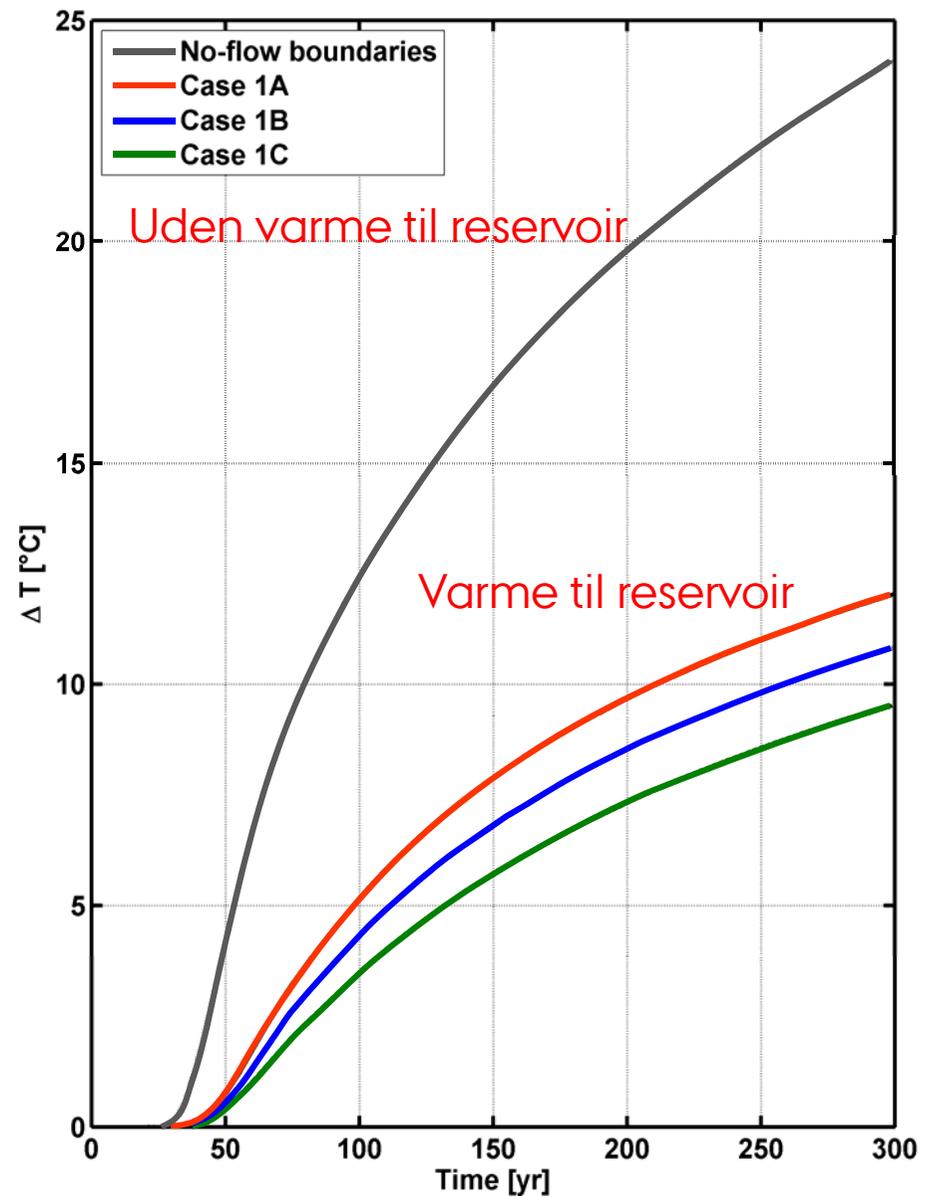
Model

To boringer – afstand: 1200 m

Produktionsrate: 150 m³/t

Temperatur i reservoir: 75 °C

Temperatur-fald, kun 5 -10 °C efter 100-200 år

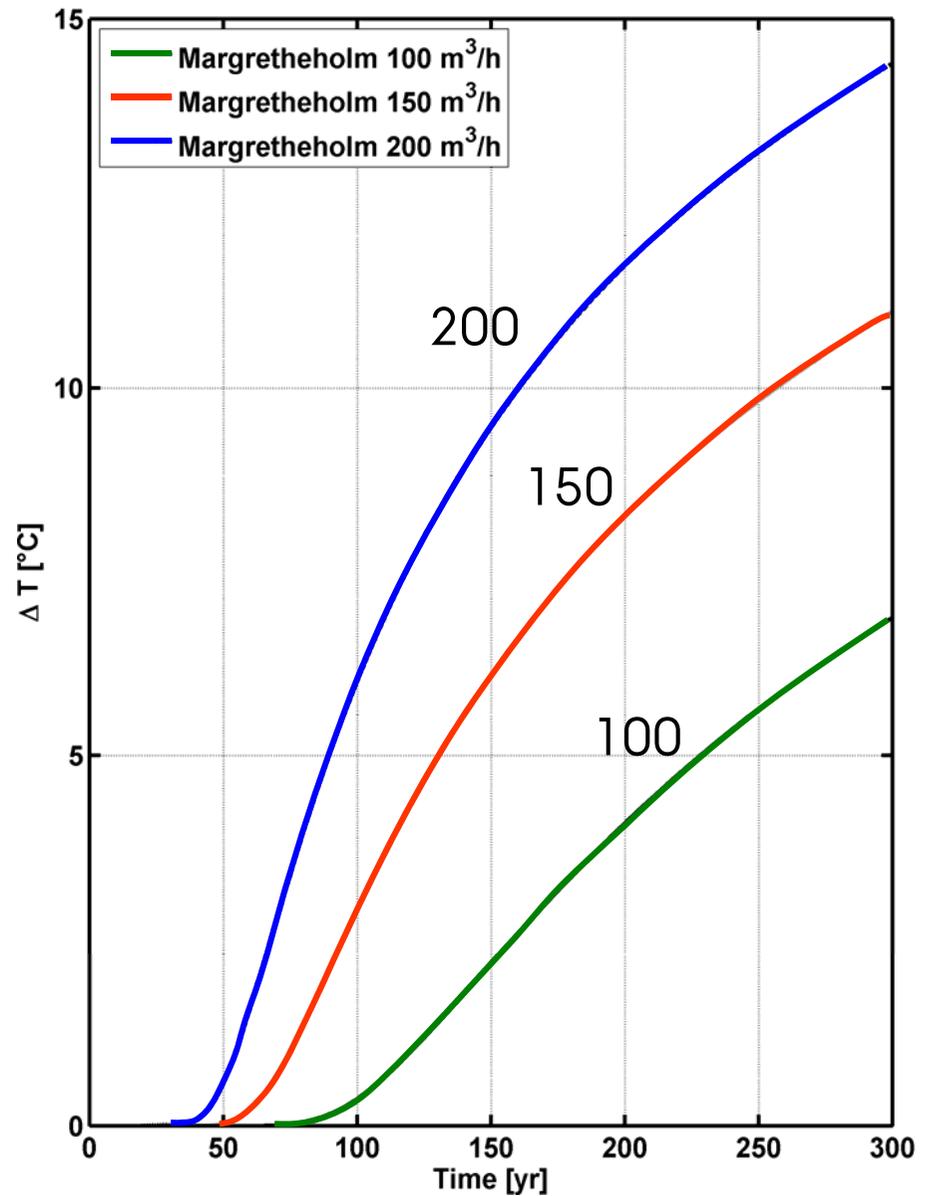

Margretheholm

Aktuel geologi og termisk struktur

Forskellige produktionsrater

Temperatur-fald på 5 -10 °C efter 100-150 år

Kort sammenfatning

- Meget god, detaljeret 3D termisk model for den danske undergrund
- Gode estimater for temperatur i geotermiske reservoirer (+/- 5 -10 %)
- Modelling viser, at reservoir-systemer har meget lang termisk levetid

Litteratur

Balling, N., Bording, T.S., 2013. Temperatur, temperaturgradienter og varmeledningsevne i den geotermiske boring Sønderborg-1/1A. Forskningsrapport, Institut for Geoscience, Aarhus Universitet.

Poulsen, S.E., Balling, N., Nielsen, S.B., 2015. A parametric study of the thermal recharge of low enthalpy geothermal reservoirs. *Geothermics*, 53, 464-478. (S)

Poulsen, S.E., Balling, N., Bording, T.S., Mathiesen, A., Nielsen, S.B., 2016. Regional-scale subsurface temperature modelling with inverse calibration methodology: application to Danish sedimentary basins. *Geothermics*, submitted.